

Dobák Imre

AZ ILLEGÁLIS MIGRÁCIÓS HELYZET GÖRÖGORSZÁGBAN

Rezümé:

A szerző tanulmányában az EU-tag Görögország illegális migráció kapcsán betöltött aktuális viszonyainak bemutatására vállalkozik. A probléma rendkívül aktuálisnak tekinthető, hiszen folyamatos migrációs nyomás nehezedik az Unió érintett határtérségére, a schengeni övezetre és hazánkra is. Görögország, mint az EU dél-keleti határainak őrzője, földrajzi elhelyezkedése révén kap fontos szerepet ebben a folyamatban. Mindeközben az Unió is különös figyelmet fordít az illegális migráció elleni küzdelemre és a határok biztonságára a térségben, amely együttműködési felület hozzájárulhat a komplexnek tekinthető problémakör eredményes kezeléséhez.

Kulcsszavak:

illegális migráció, bevándorlás, biztonság,

Imre Dobák

ILLEGAL IMMIGRATION PROBLEMS IN GREECE

Abstract:

In this article the author analyses the current situation of illegal immigration in the EU member Greece. The problem is considered to be relevant nowadays because of the permanent migration pressure on the borders of the European Union, the Schengen zone and our country as well. Thanks to its geographical location, Greece as the guardian of the European Union's south-eastern borders plays important role in this process. In the same time, the EU pays particular attention to fight against illegal immigration and to the security of its borders in the region which as a co-operation field may contribute to manage the complex phenomenon effectively.

Key words:

illegal immigration, border security, Greece

A sokak számára történelmi-kulturális örökségeiről ismert Görögország napjainkban több, az Európai Unió (EU) egész térségének biztonsági helyzetére hatást gyakorló problémával küzd. A rendkívüli eladósodottsággal és pénzügyi-gazdasági nehézségekkel szembesülő ország, úgy is, mint az EU délkeleti határainak őrzője, évek óta az illegális migráció egyik elszenvedője. A kérdéskör összetettsége, okai, gyökerei, valamint jelentősége azonban mindenképpen túlmutatnak a mediterrán országon. A jelen tanulmány kísérletet tesz Görögország illegális migrációs folyamatokban betöltött jelen helyének és rövid áttekintésére.

Görögország illegális migrációs folyamatokban való érintettsége

Az EU szintjén az elmúlt években az illegális határátlépések száma folyamatos emelkedést mutatott. A Frontex¹ statisztikai adatai szerint, amíg 2008-ban 159 881, 2009-ben 104 599, 2010-ben 104 051, addig 2011-ben már ismételten emelkedő

---

¹ Európai Unió Tagállamai Külső Határain Való Operatív Együttműködési Igazgatásért Felelős Európai Ügynökség – Frontex. 2004. október 26-án hozták létre a 2007/2004/EK tanácsi rendelettel.

számú, 140 980 illegális migráns lépte át az EU külső határait.² Jelentős arányban részesült mindebből Görögország térsége, amely napjainkra az EU leginkább érintett belépési pontjának számít.³ Egyes médiaforrások⁴ becslései Törökország irányából napi 100 bevándorló belépéséről szólnak, mások évi százezres⁵ illegális bevándorló görög határokon történő átlépését valószínűsítik.

Az illegális migráció valós nagyságát, összeurópai méretét szinte lehetetlen pontosan meghatározni, a hivatalos szervek adatai, illetve egyéb szakmai becslések azonban mindenképpen jelzik, hogy a kelet-mediterrán migrációs útvonalon elhelyezkedő Görögország rendkívüli szerepre kárhozott az EU területére irányuló illegális migráció szempontjából. Görögország szigeteivel, tengeri határaival és nem utolsósorban észak-keleti részén Törökországgal való, több mint 200 kilométeres közvetlen szárazföldi határával rendkívül vonzó úti cél a belső területek felé igyekvő migránsok előtt.

A térség a XX. század utolsó negyedétől vált egyre kedveltebb útiránnyá az afrikai, illetve ázsiai területekről érkezők előtt. 2011-re már az uniós illegális bevándorlás 90%-a ezen a migrációs útvonalon keresztül érkezett az EU-ba.⁶ A Frontex a térséget az EU területére irányuló kelet-mediterrán migrációs útvonalhoz sorolja, amelyen a bevándorlók vízi, légi, vagy szárazföldi útvonalon igyekeznek megválasztott céljuk felé. Mindezek váltakozva kerülnek előtérbe a térséget érintő migrációs irányon belül, így például a korábban kedvelt Égei-tengeri útvonalakkal szemben 2012 elejére túlsúlyba került a szárazföldi útvonal jelentősége, majd az év második felére ismételten a tengeri migrációs irány felé történt elmozdulás.

Az elmúlt évek adatait tekintve, a leginkább sújtott rész a görög–török szárazföldi határ, az ún. Evros-régió, ahol a helyi rendőrség adatai szerint 2009-ben 8800, 2010-ben 47 000, 2011-ben 55 000 illegális migránst regisztráltak.⁷ A területen, mint schengeni külső határon való illegális átkelést követően a görög uniós területre érkező személyek azonban nem jutnak közvetlen határellenőrzés nélküli uniós irányú továbbhaladási lehetőséghez, hiszen a földrajzi szomszédsággal rendelkező Bulgária jelenleg még nem tagja a schengeni övezetnek.

---

² Annual risk analysis. European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders of the Member States of the European Union
http://frontex.europa.eu/assets/Attachment_Featured/Annual_Risk_Analysis_2012.pdf, letöltve 2012. okt. 21.

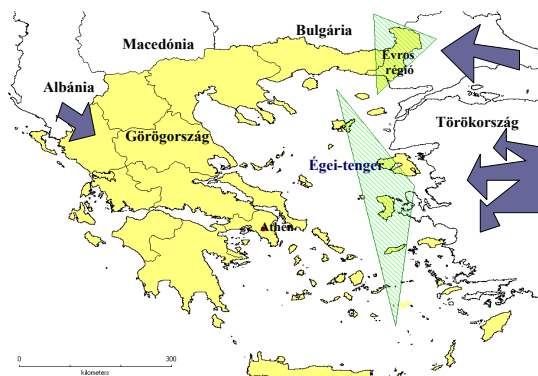
³ A 2011-ben EU területére illegálisan belépő személyek 40%-a Görögországon át jutott az Unió területére. Forrás: Matina Stevis: Illegal Immigration Emerges as New Crisis for Greece – And EU. The Wall Street Journal, 2012. 09.15

⁴ Helena Smith: Greek crackdown on illegal immigrants leads to mass arrests. guardian.co.uk, 2012, Aug 7

⁵ Greece's purge on illegal immigrants: Thousands are rounded up ready for deportation, 2012, Aug 7, <http://www.dailymail.co.uk>. Letöltés: 2012. október 19.

⁶ International Organization for Migration. Migration for the Benefit of All.
<http://www.iom.int/cms/en/sites/iom/home/where-we-work/europa/european-economic-area/greece.html>

⁷ Forrás: The Economist (Alexandroupolis and Banja Koviljaca): The crossing point – Would be the immigrant to Europe can almost anywhere – for a price. 2012. Mar. 03.)

Illegális migrációs irányok.
Görögország érintettsége
(Készítette: szerző)

Éppen ezért kap fontos szerepet – az egyes időszakokban lecsökkent arányú⁸ – tengeri határokon történő határátlépés aránya, amely a 25 ezer négyzetkilométernyi összterülettel rendelkező szigeteken egyedülálló lehetőséget kínál a fejlettebb területek felé igyekvőknek. A migránsok előszeretettel használják ki a nagyobb tengeri kikötőkben (például Patras, Igoumenitsa) felmerülő lehetőségeket, ahol a hajókra ellenőrzés nélkül feljutók számos európai ország (főként Olaszország) felé vehetik útjukat.

A légi közlekedés, mint migrációs útvonal lehetősége még Görögország elérése előtt kap szerepet, hiszen azzal, hogy Törökország eltörölte Marokkó, Tunézia és Algéria esetében a vízumkötelezettséget, az Isztambulba irányuló olcsó légitársaságok kedvező feltételeket teremtenek a migrációs szándékkal utazók előtt.⁹ Innen, mint kiindulási bázisról indulhatnak tovább a viszonylagos földrajzi közelségben lévő görög határ irányába. A fentiek egyértelműen jelzik a hamis úti okmányok illegális migrációs folyamatokban betöltött szerepét, amelyek a légi és tengeri közlekedési útvonalakon biztosíthatnak esetleges továbbjutási lehetőséget.

A migráció folyamatában, az azt előidéző események kapcsán meginduló népességmozgás különböző útvonalakon, módokon, formákban, tranzit területeken áthaladva tart a célterületek irányába. Kérdésként merül fel, hogy egy adott tranzit terület esetében (és ilyennek tekinthető az EU egyik „kapujaként” megjelenő Görögország is) milyen tényezők befolyásolhatják a migráció illegális megjelenési formájának intenzitását.

A kibocsátó területeken végbemenő folyamatok érthetően talán a legjelentősebb formáló tényezőként jelennek meg (például az Észak-Afrikában lezajlott események, vagy akár a szíriai konfliktus). A politikai és társadalmi feszültségek, a gazdasági problémák vagy akár a boldogulási lehetőségek beszűkülése hazájuk elhagyására kényszerítheti az emberek tömegeit. Mindezek mellett azonban az erőszakos cselekmények és a polgárháborús viszonyok eszkalálódása jelenthet talán a legerőteljesebb migrációt előidéző tényezőt, amely eseményekre számos példát találhatunk az elmúlt években. Görögország esetében mindenképpen formáló erőként hathatnak továbbá a határok biztonságának kérdése, a földrajzi adottságok (például Isztambul görög határhoz való közelsége), a

⁸ A tengeri határokon történő határátlépés aránya 2010 első felében például az előző év azonos időszakához képest 15 ezerrel 5 ezerre csökkent.

⁹ Illegal immigration to the European Union decreases. GRReporter, 2010. Nov. 30. Letöltés: 2012. október 19. http://www.grreporter.info/en/illegal_immigration_european_union_decreases/3740

közlekedés és útvonal választási lehetőségek, a szervezett bűnözés részvételének mélysége, a vízumszabályozás kérdései a határos országokban, vagy akár a visszatoloncolási egyezmények megléte, illetve hiánya.

Az illegális migráció összetett jelensége kapcsán, mindenképpen meg kell említeni a hosszabb-rövidebb ideig tranzit szerepben megjelenő területekre gyakorolt hatásait. Ide sorolhatóak a migránsok egyre jelentősebb mértékben emelkedő számához kapcsolódó gazdasági kiadások, amelyek az eladósodott, pénzügyi problémákkal küzdő uniós tagország számára súlyos teherként jelennek meg. Mindezek mellett a politikai instabilitás, valamint a nagyarányú munkanélküliség légkörében az emelkedő szintű migráció jelensége a szélsőjobbaldalt és az erőszakos cselekményeket is felerősíti.¹⁰ Ennek negatív hatásai egyértelműek a gazdasági, politikai és egyéb okokból közel egymillió külföldinek otthont adó országban, hiszen külföldiek a munkaerő-piaci lehetőségek beszűkülésével a görög munkavállalók elhelyezkedését akadályozó szereplőként megjelenve, újabb súlyos társadalmi feszültségeket termelnek.

Jellemző jelenség, hogy az ország területén nagy számban feltorlódo migránsok (például csak 2011. első felében 57 000 illegális bevándorlót tartóztattak le a hatóságok) anyagi tartalékaikból kifogyva képtelenek továbbjutni az EU egyéb országaiba. Általános probléma, hogy kiszorulva az egészségügyi és szociális ellátórendszerből, megfelelő szállás és elhelyezési körülmények hiányában gyakran a megélhetésüket illegális tevékenységekből próbálják meg fedezni. Mindezzel párhuzamosan a velük szemben jelentkező rasszizmus, valamint a letartóztatásoktól való félelem is nehezíti a kérdéskör átfogó rendezését. Egy, a témával foglalkozó cikk is rávilágít, hogy az illegális bevándorlók aránya rendkívüli méreteket ért el Görögországban, az egymillió körüli bevándorló kb. egyharmada illegális módon tartózkodik az országban.¹¹

A különböző útvonalakon Görögországba érkezett migránsok számának feltorlódoása leginkább a fővárost, Athént érinti, ahol a problémát elemző egyik internetes tanulmány 2011-ben 100 ezerre tette a szervezett bűnözői körök tevékenységéhez kapcsolódóan felduzzadt migránsok számát.¹² A jelenség nagyságát jelzi, hogy 2012 nyarán a hatóságok a befogadó központok szűkös kapacitásainak bővítése érdekében 8 új központ kialakítását vitatták meg, amelyek az elképzelések szerint 10 ezer fő elhelyezésére szolgálhatnak majd.¹³ A kiszivárgott görög hírszerzési jelentésre hivatkozó tanulmány a jobb életre vágyó migránsok tömegeit folyamatosan megsarcoló szervezett bűnözői csoportok tevékenységének jelentős térnyerését jelzi. Mindezzel párhuzamosan azonban számottevőnek tekinthető az illegális migránsoknak tulajdonított bűncselekmények aránya is.¹⁴ A görög hatóságok 2012 augusztusában megelégteltek a bevándorlókhoz kapcsolódó rendezetlen helyzetet és nagyszabású razzit tartottak Athénban. A nagyszabású

---

¹⁰ Például a Golden Dawn (Arany Hajnal) ultranacionalista görög parlamenti párt

¹¹ Connie Hong: Greece to Deport 1,600 in Latest Illegal Immigrant Crackdown, August 6th, 2012, Impunity Watch Reporter, Europe, <http://impunitywatch.com>, letöltve: 2012. október 22.

¹² Ioannis Michaletos: Különleges Biztonsági Jelentés: Illegális bevándorlás Görögországban. 2011, Jún. 11.

¹³ Helena Smith: Greek crackdown on illegal immigrants leads to mass arrests. guardian.co.uk, 2012, Aug 7

¹⁴ Az athéni rendőrség hivatkozott adatai szerint az emberölések 42%-a, a szexuális támadások 30%-a, a fegyveres rablások 51%-a kapcsolódott külföldi elkövetőkhöz a görög fővárosban.

ellenőrzések során közel másfélezer személyt tartóztattak le és helyeztek el ideiglenes táborokban.¹⁵

Az illegális migráció nagysága

Az EU területére érkező illegális migránsok számára vonatkozó Frontex-adatokat tekintve – a 2008–2011 közötti hullámvölgy után – 2011-re 35%-os emelkedés történt az előző évhez képest. A statisztikai adatok alapján, az elmúlt négy évben a legjelentősebb kibocsátó területek Tunézia, Afganisztán, Pakisztán és Albánia voltak.¹⁶ Utóbbi esetében 2011-ben számottevő (85%-os) visszaesés történt, amely az EU-ba történő utazásukhoz kapcsolódó vízummentességre vezethető vissza. Az afganisztáni területről érkező migráció kapcsán az elmúlt évek adataiban hullámzó tendenciát látunk, amely 2011-re 16%-os csökkenést mutat az előző évhez képest. Pakisztán esetében azonban emelkedésről beszélhetünk, hiszen a 2010. évi 3878 fővel szemben 2011-ben 15 377 fő illegális migráns került nyilvántartásba az EU külső határain.

Az EU-szintű statisztikai adatokból jelentős arány a kelet-mediterrán migrációs útvonalon elhelyezkedő Görögország határterületeihez kapcsolódik, hiszen ebben a térségben a szárazföldi határon 2010-ben 47 706, majd 2011-ben 54 300 illegális bevándorló akart uniós területre lépni.¹⁷ A migránsok kiindulási területét és etnikai összetételét tekintve a két legjelentősebb térség Ázsia és Észak-Afrika, ahonnan főként afgán, pakisztáni, bangladesi, valamint algériai és marokkói illegális migránsok érkeznek.¹⁸ Az ázsiai irányokból érkezők többségében szárazföldi útvonalon, míg az Észak-Afrikából érkezők légi úton érik el Görögországot. Az útirányok főként Németország, Belgium, Olaszország, az Egyesült Királyság és Franciaország felé mutatnak.

2010 második félévében több mint 38 000, okmányokkal nem rendelkező személy kísérelte meg az érintett szárazföldi határ átlépését.¹⁹ Ezek többsége Afganisztánból (44%), Algériából (16%), Pakisztánból (8, 5%), Szomáliából (6%) és Irakból (4%) érkezett. 2010 októberében 7607, novemberben 4631, decemberben 3423 illegális migránst tartóztattak fel a vizsgált szárazföldi határon.

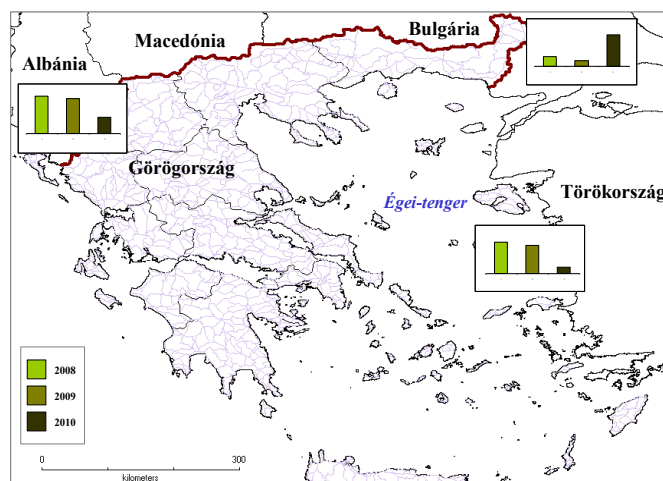
¹⁵ 7754 őrizetbe vett, majd 1956 letartóztatott személy. Forrás: MIGRATION: Greece – „an unsafe environment for migrants”. IRIN, 2012, Aug. 17. humanitarian news and analysis
<http://www.irinnews.org/Report/96123/MIGRATION-Greece-an-unsafe-environment-for-migrants>

¹⁶ Annual risk analysis. European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders of the Member States of the European Union
http://frontex.europa.eu/assets/Attachment_Featured/Annual_Risk_Analysis_2012.pdf, letöltve 2012. okt. 21.

¹⁷ Frontex report: the Greek land border with Turkey remains an area of key concern for irregular migration. September 3, 2011.

¹⁸ Annual risk analysis. European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders of the Member States of the European Union
http://frontex.europa.eu/assets/Attachment_Featured/Annual_Risk_Analysis_2012.pdf

¹⁹ Michal Parzyszek: Frontex Press release. Warsaw, 2011. Jan. 12. és 2010. Nov. 30.

A Görögországba irányuló illegális migránsok számának alakulása az ország határain
(Készítette a szerző. Forrás: Frontex PressPack 2011)

„Az ENSZ adatai szerint 2008-ban az EU területén őrizetbe vett illegális bevándorlók 50 százalékát fogták el Görögországban, addig 2010 első nyolc hónapjában már 90 százalékra rúgott ez az arány” – fogalmazta meg 2010. október 25-ei közleményében az MTI.²⁰ Általános problémaként jelentkezett, hogy az idegenrendészeti befogadó állomások túlszűfoltak, a Törökországba történő visszatoloncolás pedig nem megoldott. Az Európai Unió és Törökország között ugyanis nincs átfogó egyezmény²¹ és a hatályos megállapodás értelmében Törökország csak évi 1000 főt fogad vissza.²² Az elfogottak egy része pedig – esetleges kiutasító határozattal a zsebében – folytatja útját Nyugat-Európa felé.

Az illegális migráció kapcsán néhány gondolat erejéig érdemes megemlíteni a menekültügyi kérdés helyzetét is Görögországban. Az ENSZ Menekültügyi Főbiztossága (UNHCR) felhívta a figyelmet ennek fontosságára, amely azért is kap különös jelentőséget, mert a menekültügyi rendszer nem működött megfelelően Görögországban.²³

A folyamatosan jelentkező migrációs nyomás kezelésére a görög hatóságok számos lépést tettek. Így a menekültügyi helyzet javítása érdekében 2011 januárjában a görög parlament törvényt fogadott el, amely többek között előírta egy új menekültügyi hatóság létrehozását.

AZ UNHCR 2011-es jelentésében megállapították, hogy a menedékkérők fogva tartásának körülményei elmaradtak a nemzetközi és az európai normáktól.²⁴ Túlszűfoltás és rossz körülmények jellemezték a rendőrségi, valamint az Evros-régióban (Görögország és Törökország közötti határtérség) lévő fogdákat. Nem teljes körűen megoldott – ideértve a kommunikációs akadályokat, a jogi támogatás

²⁰ Újabb görög segítségkérés – ezúttal a görög-török határ védelméhez. 2010. október 25. MTI, <http://www.euvonal.hu>

²¹ Talán érdemes megjegyezni, hogy hasonló helyzet jellemezte például Ukrajna és Oroszország kapcsolatát is, ahol a szintén jelentősen porózusosnak tekintett határokon jelentkező migránsok visszatoloncolását akadályozza visszafogadási egyezmény (readmission treaty) hiánya.

²² Hortobágyi Dániel: Az első RABIT művelet testközelből. 2011. március 24., <http://www.biztonsagpolitika.hu>, letöltve: 2012. október.20.

²³ UNHCR urges EU investment in asylum support for Greece.

<http://www.unhcr.org.uk/resources/monthly-updates/greece.html>, 02-11-10

²⁴ Asylum situation in greece including for Dublin II transferees, UNHCR Refugee Agency, 31 January 2011 január 31, 2011

hiányosságait – a menedékkérők tájékoztatása a görög szárazföldi, légi és tengeri határokon. Szűkösek voltak a menedékesek rendelkezésére álló szállások, hiszen 2011 elején kevesebb, mint 1000 férőhely állt rendelkezésre Görögországban, amíg közel 16 000 menedékjog iránti kérelmet nyújtottak be 2009-ben, és 10 273-at 2010 folyamán.²⁵ Az elhelyezési körülményekre jellemző volt, hogy Athén központjában, 2009-ben és 2010-ben több olyan szállást is kiürítettek, amelyek egészségügyi kockázatot jelentettek.

Az uniós támogatás szerepe

A schengeni tag Görögország – amellet, hogy földrajzi elhelyezkedése alapjaiban determinálja az illegális migráció folyamatában betöltött szerepét – tengeri határaival és szigeteivel az Unió egyik legsebezhetőbb határtérségeként nem nélkülözheti az Unió és különböző szervezeteinek a támogatását. Habár a görög hatóságok folyamatosan lépéseket tesznek a probléma kezelésére és a migránsok egyéb EU tagállamokba történő továbbutazásának visszaszorítására, az Unió tagországai érthető veszélyforrásként napirenden tartják és jelzik Görögország felé a problémát. Az eladósodottsággal küzdő görögök számára rendkívül súlyos kötelezettségként jelenik meg így a schengeni övezet külső határbiztosítási feladata, amelynek kellő színvonalú garantálására egymaga aligha képes.

A Törökországból a görög határra nehezedő migrációs nyomással párhuzamosan már az elmúlt években kiemelt szerep hárult a görög határvédelmi szervek munkáját is támogató Frontex-együttműködésekre. Ide sorolhatók az elmúlt években végrehajtott tevékenységek, például az EU dél-keleti határtérségét érintő JO Poseidon Land, vagy az ún. RABIT-műveletek.²⁶ Utóbbi külön említésre érdemes, amely előzményeként Görögország, 2010 októberében fordult az EU-hoz segítségért a görög-török határon tömeges méreteket öltő illegális migráció feltartóztatása érdekében. Az Unió rendkívül gyorsan reagált a kérésre és rövid időn belül megkezdődött az ún. RABIT-művelet, amely keretében a tagállamok szakemberei és technikai eszközök széles spektruma került alkalmazásra. A művelet eredményeként – amelynek időtartamát később meghosszabbították – sikerült jelentősen visszaszorítani az illegális határátlépések számát. Az érintett szakaszokon 2010. október hónapban napi átlagban 245 főt fogtak el, majd a művelet végére az elfogottak száma átlag napi 58 főre csökkent.²⁷

Mindezek mellett azonban az Európai Unió célterületként megjelenő tagországai folyamatosan érzékelik az útvonalon keresztül, illegális módon érkező migránsok jelenlétét belső területeiken. A kelet-mediterrán útvonalon áthaladó illegális migráció visszaszorítása érdekében ennek megfelelően az elmúlt két évben (2010–11) az Unió 255 millió euró támogatással is segítette Görögország határvédelmét, amely azonban csak időszakosan enyhítheti a problémát.²⁸ Több tagország irányából is felmerült már a schengeni tag Görögország belső határátlépésekor az útlevel-ellenőrzés visszaállításának javaslata, lecsökkentve,

---

²⁵ Asylum situation in greece including for Dublin II transferees, UNHCR Refugee Agency, 31 January 2011 január 31, 2011

²⁶ Gyorsreagálású Határvédelmi Csapatok (Rapid Border Intervention Teams – RABIT)

²⁷ Forrás: Hortobágyi Dániel - Az első RABIT művelet testközelből. 2011. március 24., <http://www.biztonsagpolitika.hu>, letöltve: 2012.október.20.

²⁸ Matina Stevis: Illegal Immigration Emerges as New Crisis for Greece – And EU. The Wall Street Journal, 2012. 09.15.

illetve újabb szűrőt beiktatva az Unió fejlettebb területei felé irányuló illegális migráció előtt. 2012 júliusának végén a Nemzetközi Migrációs Szervezet (IOM) és a görög hatóságok írtak alá megállapodást mintegy 7000, Görögországban tartózkodó illegális bevándorló „önkéntes visszatérésének támogatásáról” a következő 12 hónapban.²⁹

2011-re Görögország az illegális migráció visszaszorítása érdekében, hosszas viták után elhatározta, hogy több mint tíz kilométer hosszan szögesdrótkerítést épít a leginkább érintett görög–török szárazföldi határszakaszon (Oresziada város térségében).³⁰ Eredetileg a szárazföldi határszakasz (203 kilométer) teljes hosszában felmerült a kerítés kiépítésének lehetősége, amelynek szükségességét az érintett irányból folyamatosan jelentkező migrációs nyomással indokolták. A végül 11 kilométer hosszan megépítendő kerítés a tervek szerint 2012 októberére készül el, amelyhez Görögország „a nemzetközi bíraltok ellenére ragaszkodik a görög–török határszakaszon”.³¹

* * *

Hosszabb távon kérdésként merül fel, hogy milyen helyzet állandósul a térségben és azt milyen intenzitással érinti a további migrációs nyomás. Az Európai Bizottság 2012 első félévében közzétett jelentése alapján „*továbbra is a török–görög határszakasz az egyetlen, ahol komoly problémák vetődnek fel a Schengen-övezet külső határainak ellenőrzése terén*”.³² Így az EU folyamatos támogatása, a Frontex jelenléte a schengeni külső határok biztonságának szavatolása érdekében vélhetően hosszabb távon is napirenden marad.

Pozitív eredmény, hogy az EU tagállamainak közreműködésével megvalósuló műveleteknek, valamint a görög határőrizeti szerveknek köszönhetően 2012 szeptemberére visszaszorították az Evros-régióban, a görög–török szárazföldi határon átkelő migráció nagyságát (szeptemberre 30–70 fő/hét feltartóztatott személy). A migránsok jelentős része Szíriából érkezett, amely a szíriai konfliktus közvetett hatását jelzi, hiszen az innen származó migránsok száma év eleje óta növekszik.³³ A szárazföldi határral ellentétben azonban megerősödött az Égei-tenger térségére nehezedő nyomás, ahol napjainkban egyre több illegális határátlépést észlelnek. A migrációnak ez a hulláma a szíriai események kapcsán kialakult menekülthullám, amely esetleges tömeges jellege, humanitárius kérdései miatt is egyre inkább másfajta megközelítést követel Görögországtól.

A probléma kezelését segítheti az európai határőrizeti rendszer létrehozása is, amelyre az Európai Bizottság 2011 végén tett javaslatot (kialakítása 2008-ban kezdődött többéves folyamat).³⁴ Az EUROSUR, mint "európai határőrizeti rendszer"

²⁹ Migration: Greece – “an unsafe environment for migrants”. IRIN, 2012, Aug. 17. Humanitarian news and analysis <http://www.irinnews.org/Report/96123/MIGRATION-Greece-an-unsafe-environment-for-migrants>

³⁰ Szögesdrótkerítést húznak fel a görög–török határon. 2011. augusztus 05., MTI, http://hvg.hu/vilag/20110805_szogesdrot_kerites_gorog_torok_hatar, letöltve: 2012. Október 20.

³¹ Forrás: Már a görögök is tartanak a szíriai menekültáradattól. HVG/MTI 2012. július 30.

³² Továbbra is átjáróház a török–görög határ. Brüsszel, 2012. május 17.

<http://www.bruxinfo.hu/cikk/20120517-tovabbra-is-atjarohaz-a-torok-gorog-hatar.html>

³³ 2012 júliusában közel 800 fő lépte át hetente a görög–török szárazföldi határt adatok forrása: situational update: Migratory situation at the greek-turkish border – letöltve: 2012.10.25.

<http://www.frontex.europa.eu/news/situational-update-migratory-situation-at-the-greek-turkish-border-HATxN9>

³⁴ European external border surveillance system – EUROSUR

egy páneurópai határőrizeti rendszer kialakítása felé mutat, ahol többek között célként jelenik meg – az együttműködés javításán, a modern technológiák alkalmazásának előmozdításán és az információcserén túl – a bevándorláshoz és migrációhoz kapcsolódó egyes bűncselekmények megakadályozása és kezelése is.³⁵ A részes tagállamok által létrehozandó nemzeti határőrizeti koordinációs központok közül 2011 novemberében, kísérleti jelleggel hat nemzeti koordinációs központot összekapcsoltak, a többi nemzeti koordinációs központot 2012 és 2013 között kapcsolják össze. A cél az EUROSUR 2013 végére történő működőképességének kialakítása.

Összességében bizonyosan látszik, hogy a tágabb értelemben vett földrajzi térség a jövőben is fontos, szinte megkerülhetetlen útvonalként jelenik meg az Ázsia, illetve Észak-Afrika irányából érkező migránsok számára. Mindezek mellett azonban megjósolhatatlanok a migrációt kibocsátó térségekben esetlegesen bekövetkező események, válsághelyzetek, amelyek eredményeként bármikor kritikus méreteket ölthet a területre ható bevándorlási hullám.

FELHASZNÁLT IRODALOM:

Asylum levels and Trends – statistical overview UNHCR 2011 1st half. – www.unhcr.org

Frontex report: the Greek land border with Turkey remains an area of key concern for irregular migration. September 3, 2011.

Ioannis Michaletos: Különleges Biztonsági Jelentés: Illegális bevándorlás Görögországban. 2011, Jún 11. www.balkananalysis.com

Illegal immigration to the European Union decreases. GRReporter, 2010. Nov. 30
letöltés:

http://www.grreporter.info/en/illegal_immigration_european_union_decreases/3740
(2012. október 19.)

Matina Stevis: Illegal Immigration Emerges as New Crisis for Greece – And EU. The wall street journal, 2012. 09.15.

International Organization for Migration. Migration for the Benefit of All,
<http://www.iom.int/cms/en/sites/iom/home/where-we-work/europa/european-economic-area/greece.html>

---

³⁵ <http://www.frontex.europa.eu/eurosur>